

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 185/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného IN FORO – AYRUMYAN advokátska kancelária s. r. o., Uhrova 4, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-3Csp/59/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-3Csp/59/2018 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B1-3Csp/59/2018 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **2 000 eur**, ktoré **j e** mu Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **948,28 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. januára 2025 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3Csp/59/2018, ako aj následným postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-3Csp/59/2018. Sťažovateľ navrhoval, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov a uplatnil si finančné zadosťučinenie v celkovej výške 2 500 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou 9. apríla 2018 domáhal na okresnom súde zaplatacia sumy 1 184,61 eur s príslušenstvom, a to z titulu vrátenia poskytnutého plnenia po odstúpení od zmluvného záväzku. Sťažovateľ podal svoju prvú ústavnú sťažnosť proti postupu okresného súdu 20. marca 2020, ale túto ústavný súd odmietol uznesením sp. zn. IV. ÚS 418/2020 z 8. septembra 2020, pretože v tom čase napadnuté konanie ešte netrvalo takú dobu, aby bolo možné hovoriť o zbytočných prietáhov s ústavnoprávnou relevanciou. V roku 2022 došlo k zmene zákonného sudcu a v roku 2023 došlo k zmene príslušného súdu v rámci zmeny súdnej mapy. Následne už na mestskom súde došlo k ďalšej zmene zákonného sudcu. Sťažovateľ 16. februára 2024 požiadal o nariadenie termínu pojednávania, pretože posledné pojednávanie sa v napadnutej veci uskutočnilo ešte 23. septembra 2022.

3. Sťažovateľ konštatoval, že vo veci nebolo dosiaľ rozhodnuté, pričom dĺžka napadnutého konania už dosahuje takmer 7 rokov. Sťažovateľ bol toho názoru, že ním uplatňovaný nárok v napadnutom konaní nespĺňa predpoklady právne zložitej veci. Sťažovateľ pritom svojím konaním aktívne prispieval k tomu, aby v prípade ním uplatneného nároku došlo k rozhodnutiu bez zbytočných prietáhov. Naopak, konajúce súdy svojou dlhodobou nečinnosťou mali zapríčiniť vznik prietáhov v napadnutom konaní. Sťažovateľ pritom svoju ústavnú sťažnosť smeroval nielen proti mestskému súdu, ale aj proti okresnému súdu, pričom aj napriek okolnosti, že druhý menovaný už nemá právnu subjektivitu, aj jeho považoval za pasívne procesne legitimovaného vo vzťahu k svojej ústavnej sťažnosti.

4. Sťažovateľ sa domáhal aj finančného zadosťučinenia 2 500 eur a túto sumu odôvodnil cenou televízora (ktorá bola predmetom pôvodného konania, pozn.) navýšenou o ním odhadovanú mieru kumulovanej inflácie vo výške 25 %. Primerané finančné zadosťučinenie si už uplatnil iba proti mestskému súdu.

5. Ústavný súd 26. marca 2025 v informačnej kancelárii mestského súdu zistil, že v predmetnej veci stále nebolo vydané meritórne rozhodnutie a najbližší termín pojednávania bol nariadený na 7. máj 2025. Z pripojeného súdneho spisu bolo následne zistené, že pojednávanie v danom termíne sa uskutočnilo, no bolo odročené na 3. september 2025. Napadnuté konanie teda stále nebolo právoplatne skončené.

II.

Procesný postup ústavného súdu

6. Ústavný súd sťažovateľovu ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 185/2025-12 z 27. marca 2025 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v časti smerujúcej proti mestskému súdu. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti proti okresnému súdu odmietol ako duplicitnú a nepripustnú.

7. Ústavný súd následne výzvou z 28. marca 2025 vyzval predsedníčku mestského súdu, aby sa vyjadrila k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Predsedníčka mestského súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 16. apríla 2025 stručne zhrnula chronológiu nariadených pojednávania v rámci napadnutého konania. Poukázala pritom na zaťaženosť súdneho oddelenia, pre ktorú nebolo možné nariadovať pojednávania v adekvátnych lehotách, ako aj časté zmeny v osobách zákonných sudcov, hoci uznala, že tieto okolnosti nemôžu ospravedlniť prietahy v konaní a nemôžu ísť ani na ťarchu účastníka konania. Okrem toho dodala, že napriek spisovej značke tohto konania (Csp) nejde v predmetnej veci o spotrebiteľský spor, pretože zmluvný vzťah, z ktorého vzišiel žalovaný nárok, vznikol medzi právnym predchodcom sťažovateľa (obchodnou spoločnosťou Kolimbus Trade s. r. o., ktorá na žalobcu postúpila svoju pohľadávku) a žalovanými, a teda na sťažovateľa v napadnutom konaní nemožno nahliadať ako na spotrebiteľa.

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s podaniami účastníkov dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno v tomto prípade očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom mestského súdu a jeho predchodcu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-3Csp/59/2018 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

11. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“, a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovanej veci.

13. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd uznáva, že s ohľadom na predloženie dôkazných prostriedkov ako kamerový záznam, resp. znalecký posudok stranami v napadnutom konaní je príslušný súdny spis časovo náročnejší na naštudovanie. Každopádne, ako vyplýva zo samotného priebehu napadnutého konania, ako aj z vyjadrenia predsedníčky mestského súdu, dĺžku napadnutého konania nebolo možné v tomto prípade pripísať iba faktickej alebo právnej zložitosti prerokovanej veci.

14. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. V priebehu konania vznikla (na pojednávaní 22. júna 2021) potreba opraviť žalobný návrh, pretože žalobca sa v konaní domáhal uhradenia jednej sumy spoločne a nerozdielne od dvoch právnych subjektov (Alza.sk s. r. o. a Alza.cz a. s.), no od každého z nich pod iným právnym titulom (náhrada škody, resp. odstúpenie od zmluvy). Konajúci súd teda musel vyzvať sťažovateľa na odstránenie vady žaloby (30. júla 2021), sťažovateľ následne navrhol zmenu žaloby (7. septembra 2021), ktorú súd pripustil (10. novembra 2021). Opísaný postup predĺžil napadnuté konanie o približne pol roka. Teda sťažovateľovi možno pripočítať čiastočné zavinenie za dĺžku napadnutého konania.

15. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného mestského súdu, resp. jeho predchodcu v napadnutom konaní. Ústavný súd na tomto mieste konštatuje, že z pripojeného súdneho spisu vyplýva, že konajúci súd zostal fakticky nečinný v období medzi 10. novembrom 2021 (po pripustení zmeny žaloby) až do pojednávania, ktoré sa uskutočnilo 7. mája 2025, a to napriek tomu, že sťažovateľ adresoval súdu žiadosť o nariadenie pojednávania 19. februára 2024. Ide tu o obdobie zbytočnej nečinnosti presahujúce 3 roky, ktoré možno v plnej miere pripísať na vrub konajúcemu súdu a bez akýchkoľvek pochybností práve toto obdobie je rozhodujúcim momentom, prečo nebolo napadnuté konania dosiaľ ukončené (ani po takmer 7 rokoch). Ústavný súd uznáva, že v uvedenom období došlo k opakovanej zmene zákonného sudcu, popritom aj k zmene súdnej mapy, ale tak, ako uviedla aj predsedníčka mestského súdu vo svojom vyjadrení, tieto okolnosti rovnako ako nedostatočné personálne obsadenie súdu, prípadne nadmerná pracovná vyťaženosť podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 17/02, IV. ÚS 76/07, I. ÚS 294/2016, III. ÚS 583/2016, III. ÚS 339/2017) nesmú ísť v žiadnom prípade na vrub sťažovateľovi, resp. nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

16. Na základe uvedených skutočností teda ústavný súd dospel k záveru, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (čl. 48 ods. 2 ústavy) bolo postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-3Csp/59/2018 porušené (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

17. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd prikázal mestskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

18. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

19. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

20. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Zároveň sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z dôvodu porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou.

21. Sťažovateľ si uplatnil finančné zadosťučinenie 2 500 eur, ústavný súd ale túto sumu znížil a priznal mu finančné zadosťučinenie 2 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Pri určení výšky tohto zadosťučinenia zohľadnil ústavný súd svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020) a prihliadol aj na čiastočné zavinenie sťažovateľa na predĺžení konania (ako je opísané v bode 14 odôvodnenia tohto nálezu), ako aj satisfakčný charakter priznaných trov právneho zastúpenia. V prevyšujúcej časti ústavnej sťažnosti týkajúcej sa finančného zadosťučinenia teda ústavný súd nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

22. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 948,28 eur (bod 4 výroku tohto nálezu), pretože táto uplatnená suma je v rámci jeho nároku na trovy právneho zastúpenia (949,17 eur).

23. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za dva úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Súčasťou výslednej sumy je potom aj daň z pridanej hodnoty.

24. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu